

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DECIZIA NR. 2806**Dosar nr.8110/2/2015**

Ședința publică de la 17 septembrie 2018

Președinte:	Daniel Gheorghe Severin	- judecător
	Mădălina Elena Grecu	-judecător
	Adriana Florina Secrețeanu	-judecător
	Liviu Marius Șugar	-magistrat asistent

Pe rol se află soluționarea recursului formulat de **reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității** împotriva Sentinței civile nr.1187 din 07 aprilie 2016 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal, efectuat în ședința publică, se prezintă recurentul-reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității prin consilier juridic cu delegație de reprezentare la dosar, lipsind **intimatul-pârât Iosub Dumitru**.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se prezintă referatul cauzei, magistratul asistent învederând că prin încheierea de ședință de la termenul de judecată din 14.05.2018 a fost admis în principiul recursul declarat de reclamant.

Nemaifiind chestiuni prealabile de discutat, Înalta Curte constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul asupra recursului formulat.

Recurentul, prin consilier juridic, solicită admiterea recursului astfel cum a fost formulat, iar pe fond, admiterea acțiunii și constatarea existenței calității de colaborator al Securității în privința pârâtului.

Nota informativă dată organelor de securitate de către pârât a condus la identificarea persoanelor prezente la manifestările anticomuniste ale persoanei denunțate pentru a se trece la documentarea activității ei suspecte.

A reținut prima instanță că este îndeplinită *prima condiție* referitoare la denunțarea unor atitudini potrivnice regimului comunist.

Cu privire la cea de-a doua condiție, a reținut prima instanță că reclamanta nu a depus documente din care să rezulte concretizarea măsurilor, respectiv identificarea persoanelor respective. Sub acest aspect, se arată de către recurent că acesta nu avea obligația indicării efective a încălcării drepturilor fundamentale ale persoanei, având în vedere că legea prevede doar vizarea încălcării acestor drepturi.

Astfel cum a reținut Înalta Curte prin Decizia nr.1780/24.03.2011, pentru constatarea calității de colaborator al Securității este suficient, în

accepțiunea legii, ca denunțul să creeze doar o stare de pericol pentru persoana denunțată.

Pentru aceste considerente, solicită admiterea recursului.

Înalta Curte constată dezbaterile închise și reține cauza în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

Asupra recursurilor de față, din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I Cererea de chemare în judecată

1. Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București, la data de 23.12.2015, sub nr. 8110/2/2015, reclamantul Consiliul National pentru Studierea Arhivelor Securității a solicitat să se constate calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâțul Iosub Dumitru.

II Hotărârea pronunțată de instanța de fond

2. Prin sentința nr. 1187 din 07 aprilie 2016, Curte de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a respins ca neîntemeiată cererea.

III Recursul formulat de reclamant

3. Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamantul, cu invocarea motivului de casare prevăzut de dispozițiile art. 488 pct. 8 din Codul de Procedură Civilă, a solicitat casarea în tot a sentinței recurate, admiterea acțiunii și reținerea calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâțul Iosub Dumitru.

4. În motivarea recursului, recurentul a arătat că acțiunea s-a întemeiat pe conținutul art. 2 lit. b) și art. 11 din O.U.G. nr. 24/2008, precum și pe împrejurarea că domnul Iosub Dumitru a informat Securitatea, printr-o notă informativă scrisă de mână proprie și sub acoperirea numelui conspirativ „Moraru”, în legătură cu atitudinea potrivnică regimului comunist manifestată de o altă persoană; prin nota informativă din 14.08.1981, scrisă de intimat la data recrutării, acesta divulga Securității că doamna T.I. (prescurtarea CNSAS), moașă la dispensarul uman din comuna Cristesti, în prezența mai multor pasageri dintr-un autobuz, „a început să adreseze fără motiv injurii la adresa conducerii superioare de partid și de stat, cât și a altor persoane cu funcții pe raza județului, cât și a comune”. Prin aceeași notă informativă, intimatul arăta că „nu este singura dată” când persoana denunțată „a avut astfel de manifestări în autobuz”. Ca urmare directă a acestei note informative, ofițerul Securității a dispus identificarea persoanelor care au fost de față la manifestările anticomuniste ale persoanei denunțate, „pentru a se trece la documentarea activității ei suspecte”.

5.Consideră că informarea Securității cu privire la astfel de situații este suficientă pentru reținerea calității de colaborator al Securității, astfel cum este aceasta este definită de prevederile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008. Este îndeplinită atât prima condiție de fond, cu privire la denunțarea unor atitudini potrivnice regimului comunist, cât și cea de a doua condiție, referitoare la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale.

6.Mai întâi, este demonstrată prima condiție pusă de legiuitor pentru reținerea calității de colaborator al Securității, furnizarea de informații despre atitudini sau acțiuni potrivnice regimului comunist. Este dincolo de orice dubiu că denunțarea unei persoane care „a început să adreseze fără motiv injurii la adresa conducerii superioare de partid și de stat” (sintagmă prin care ofițerii Securității îi desemnau pe Nicolae Ceaușescu și pe apropiații acestuia) reprezenta denunțarea unei atitudini potrivnice regimului comunist. Important este că prima instanță a arătat că această condiție este îndeplinită în cauză.

7.În al doilea rând, este îndeplinită și condiția referitoare la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale - și nu neapărat încălcarea propriu-zisă a acestor drepturi - în sensul că intimatul ar fi trebuit să conștientizeze posibilele urmări ale informației furnizate. Și această condiție este îndeplinită, întrucât este exclus ca intimatul să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza o astfel de informație, asupra persoanei la care se referea în denunțul său se putea desfășura o acțiune de investigare din partea Securității, ori o înăsprire a formelor de supraveghere, dacă persoana denunțată era deja urmărită.

8.Investigațiile suplimentare presupuneau cel puțin încălcarea dreptului la viață privată (prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice și de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului), prin căutarea și obținerea de noi informații despre persoana denunțată, fără acordul acesteia. Important este că în urma notei informative scrise de intimat ofițerul Securității a dispus identificarea persoanelor care au fost de față la manifestările anticomuniste ale persoanei denunțate, „pentru a se trece la documentarea activității ei suspecte”.

9.Prima instanță a respins acțiunea, încălcând și aplicând greșit prevederile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008.

10.Sentința atacată a arătat că este îndeplinită condiția referitoare la denunțarea unor atitudini potrivnice regimului comunist, însă prima instanță ar fi trebuit să observe și îndeplinirea condiției referitoare la vizarea îngrijirii unor drepturi fundamentale; îndeplinirea acestei condiții rezultă, pe de o parte, din împrejurarea că informațiile furnizate erau apte să ducă la supravegherea sau sancționarea celor denunțați, iar pe de altă parte rezultă din măsurile dispuse de Securitate în urma primirii informațiilor de la intimat.

11.Prin urmare, prima instanță putea analiza condiția vizării îngrijirii unor drepturi fie din perspectiva realităților notorii ale epocii comuniste, fie din perspectiva reacțiilor - expres consemnate în dosar - pe care ofițerii de Securitate le-au avut față de informația furnizată de intimat. În ambele

variante, concluzia ar fi trebuit să fie absolut aceeași: informația furnizată de intimat avea cel puțin aptitudinea de a genera noi ingerințe în viața personală a celei denunțate și, astfel, de a produce noi îngrădiri ale dreptului la viață privată.

12.Prin urmare, atât timp cât sentința atacată a considerat că, pentru reținerea calității de colaborator al Securității, ar fi necesară îngrădirea efectivă a unor drepturi și libertăți fundamentale și nu doar vizarea unei astfel de îngrădiri, această sentință este rezultatul încălcării și aplicării greșite a prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008. Legiuitorul nu cere existența unei pluralități de informări adresate Securității, care să îndeplinească standardele definiției legale, fiind suficient și un singur astfel de caz pentru reținerea calității de colaborator al Securității.

IV Apărările formulate de intimat

13.Intimatul pârât a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat, întrucât sentința este legală și întemeiată, fiind respectate normele de drept material și principiile dreptului civil.

14.Deși în cererea de chemare în judecată recurenta-reclamantă a învederat faptul că sunt necesare două condiții cumulative pentru ca o persoană să poată fi declarată colaborator al Securității, în mod corect instanța de fond a reținut obligativitatea îndeplinirii a trei condiții pentru a fi realizată finalitatea prevăzută de art.2 lit.b) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008.

15.Curtea de Apel București, deși a considerat că sunt întrunite primele două condiții prevăzute de O.U.G. nr. 24/2008, în mod pertinent și corect a apreciat că nu este îndeplinită ultima condiție, referitoare la efectele furnizării informațiilor, în sensul vizării îngrădirii drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

16.Nota informativă din data de 14.04.1988, singurul document olograf realizat de intimatul-pârât, cuprinde și o consemnare marginală, neputând fi însă identificat cel care a întocmit-o, semnătura sa fiind indescifrabilă (deși C.N.S.A.S. presupune că ar fi vorba despre un ofițer al Securității, acesta nu poate fi identificat cu exactitate, nu se poate ști dacă avea calitatea de a analiza sau nu informațiile cuprinse în acea notă informativă și de a dispune cu privire la acțiunile ce urmau a fi întreprinse ca urmare a primirii acelor informații).Conform consemnării, trebuia stabilit „ce persoane iau cunoștință de aceste afirmații, pentru a putea trece la documentarea activității ei suspecte”.

17.Nu există nici un înscris la dosar din care să rezulte faptul că au fost întreprinse acțiuni, au fost interogate persoane ori s-au făcut alte demersuri pentru a se verifica informațiile relatate de intimatul-pârât în nota informativă sau pentru a începe urmărirea și sancționarea persoanei vizate.Din cele

prezentate rezultă că nu au fost încălcate nici un drept și nici o libertate fundamentală ale omului și nici nu a fost vizată o îngrădire a acestora. Pentru a fi îndeplinită condiția vizării îngrădirii drepturilor și libertăților fundamentale ale omului era necesar ca organele statului să realizeze cel puțin o acțiune de cercetare, supraveghere asupra persoanei vizate, indiferent de rezultatul acestei acțiuni (realizarea unui asemenea demers ar fi constituit „vizarea” îngrădirii drepturilor și libertăților, în accepțiunea O.U.G. nr.24/2008, iar luarea unei măsuri efective ca urmare a acțiunilor întreprinse împotriva persoanei vizate ar fi constituit „încălcarea” drepturilor și libertăților fundamentale ale omului).

18.Deși instanța de fond menționează că „nu au fost depuse documente din care să rezulte concretizarea acestora”, consideră că a avut în vedere nu numai lipsa vreunei sancțiuni împotriva persoanei vizate, ci și lipsa stării de pericol pentru persoana denunțată (stare de pericol identificată prin sintagma „vizarea îngrădirii drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”).

V Procedura de filtrare a recursului

19.Potrivit dispozițiilor art. 493 alin.(2)-(3) Cod procedură civilă, a fost întocmit raportul asupra admisibilității recursului, prin care s-a constatat că cererea de recurs întrunește cerințele de admisibilitate. Prin încheierea din camera de consiliu de la data de 5 martie 2018, completul de filtru a analizat raportul, a constatat că acesta este întocmit în conformitate cu dispozițiile art.493 alin.(2) și (3) din Codul de procedură civilă și a dispus comunicarea actului către părți, conform alin. (4) al aceluiași articol.

20.Prin încheierea din camera de consiliu de la data de 14 mai 2018, completul de filtru a admis recursul în principiu și a fixat termen pentru judecarea acestuia în ședință publică, conform art. 493 alin.(7) Cod procedură civilă.

VI Considerentele Înaltei Curți asupra recursului

21.Examinând sentința recurată prin prisma motivului de casare invocat prin cererea de recurs, prevăzut de dispozițiile art. 488 pct. 8 Cod procedură civilă, *încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material*, Înalta Curte constată că recursul este fondat, pentru următoarele considerente:

22.Reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a solicitat să se constate calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâțul IOSUB Dumitru.

23.În motivarea acestei cereri, a invocat faptul că, așa cum rezultă din cuprinsul notei de constatare nr. DI/1/700 din 06.04.2015 și înscrisurile atașate cererii, pârâțul a fost recrutat în calitate de persoană de sprijin, sub numele conspirativ <MORARU/MURARU>, de către Securitatea Orașului Pașcani, pentru încadrarea informativă a persoanelor din com. Cristești, jud. Iași, precum și a celor care făceau naveta spre Pașcani și Tătăruși. Acesta a

confirmat colaborarea prin semnarea unui angajament olograf la data de 14.04.1988.

24.În nota informativă din 14.08.1988, furnizată de pârât la data recrutării, referitoare la numita T.I., moașă la dispensarul uman din corn Cristești, se afirmă că în autobuz, în prezența mai multor pasageri, "a început să adreseze fără motiv injurii la adresa conducerii superioare de partid și de stat, cât și a altor persoane cu funcții pe raza județului, cât și a comunei", „manifestările acesteia împotriva conducerii politice nu sunt singulare ci sunt frecvente”, iar ca urmare a acestei informări, ofițerul a dispus identificarea persoanelor care au fost de față la manifestările anticomuniste ale doamnei T, "pentru a se trece la documentarea activității ei suspecte".

25.Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, prin *colaborator al Securității* se înțelege „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor” (Prin Decizia nr. 672 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 8 august 2012, Curtea Constituțională a constatat că sintagmele "indiferent sub ce formă" și "relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității" sunt neconstituționale).

26.Din dispozițiile art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 rezultă că, pentru a se constata calitatea de colaborator al Securității, se impune a fi întrunite cumulativ următoarele trei condiții: (1) persoana să fi furnizat informații; (2) prin aceste informații se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist; (3) informațiile au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

27.Din probele administrate în cauză, curtea de apel a reținut că prima condiție este îndeplinită, pârâtul furnizând informații sub forma unei note scrise, sub numele conspirativ de P.S.Muraru, aspect necontestat, de altfel, de

către pârât; curtea a apreciat că prima condiție este îndeplinită, chiar dacă este vorba despre o singură notă, iar nu de cel puțin două.

28. A reținut că și cea de-a doua cerință este îndeplinită, întrucât se reține că, în conținutul notei informative, pârâtul a adus la cunoștința organelor de securitate un aspect privitor la numita T.I., faptul că „cea în cauză a început să adreseze fără motiv injurii la adresa conducerii superioare de partid și de stat, cât și a altor persoane cu funcții pe raza județului, cât și a comunei”, a menționat și faptul că „nu este singura dată când a avut astfel de manifestări în autobuz”. A apreciat curtea că o asemenea afirmație poate fi considerată, în mod rezonabil, a fi potrivnică regimului totalitar comunist.

29. Curtea de apel a apreciat, însă, că nu este îndeplinită cea de-a treia cerință, întrucât, deși pe marginea notei furnizate s-a consemnat că se va proceda la ”identificarea persoanelor care au fost de față la manifestările anticomuniste ale doamnei T, pentru a se trece la documentarea activității ei suspecte”, la dosar nu au fost depuse documente din care să rezultă concretizarea acestora, astfel că prin activitatea pârâtului nu s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

30. Înalta Curte constată că în mod greșit, cu aplicarea eronată a dispoziției art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, în ceea ce privește teza privind ”care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”, instanța de fond a apreciat că nu este îndeplinită această condiție.

31. În acest sens, trebuie avută în vedere rațiunea OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008. Astfel cum rezultă din preambulul acesteia, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 293/2008, ”În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.”.

32. Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa privind OUG nr. 24/2008, că aceasta a produs o modificare substanțială a regimului juridic aplicabil persoanelor în legătură cu care s-a constatat că sunt lucrători sau colaboratori ai Securității, fără să promoveze răspunderea juridică și politică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Decizia nr. 46 din 20 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 8 martie 2011, Decizia nr. 1.309 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 29 noiembrie 2011, Decizia nr. 672 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 8 august 2012).

33.Cea de a treia condiție se referă la efectele furnizării informațiilor, în sensul că au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

34.Este suficient ca activitatea de furnizare a informațiilor să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost aptă să le aducă atingere, împrejurări care se regăsesc în cauză. Nu este necesar ca această activitate să fi adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, ceea ce este relevant, având în vedere prevederile legale care definesc noțiunea de colaborator al Securității, este desfășurarea unei activități care a vizat îngrădirea acestora, imixtiunea arbitrară în viață personală a persoanei urmărite.

35.Informațiile furnizate erau apte, fără îndoială, să ducă la supravegherea sau sancționarea celui denunțat, să expună persoana denunțată unor posibile încălcări ale drepturilor sau libertăților fundamentale, și vizau, astfel, îngrădiri ale unor drepturi și libertăți fundamentale.

36.Astfel cum în mod corect susține recurentul reclamant, având în vedere contextul politic și social, este exclus ca pârâtul intimat să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza o astfel de informație, asupra persoanei la care se referea în denunțul său se putea desfășura o acțiune de investigare din partea Securității, ori o accentuare a formelor de supraveghere, dacă persoana denunțată era deja urmărită. Or, toate aceste acțiuni vizau încălcarea dreptului la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice și de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, încălcarea dreptului la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965 și art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

37.Pentru aceste motive, Înalta Curte constată că instanța de fond a reținut în mod greșit că nu este îndeplinită condiția referitoare la faptul că informațiile furnizate au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, sentința recurată, prin care acțiunea formulată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a fost respinsă, fiind pronunțată cu aplicarea greșită a dispozițiilor art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008

VII Soluția instanței de recurs

38.Pentru aceste considerente, fiind incident motivul de casare prevăzut de dispozițiile art. 488 pct. 8 Cod procedură civilă, în temeiul dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ și art. 496 Cod procedură civilă, Înalta Curte va admite recursul, va casa sentința recurată și, în rejudecare, va admite cererea de chemare în judecată și va constată calitatea pârâtului Iosub Dumitru de colaborator al securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E:**

Admite recursul formulat de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva Sentinței civile nr.1187 din 07 aprilie 2016 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Casează sentința recurată și, în rejudicare, admite cererea de chemare în judecată. Constată calitatea pârâtului de colaborator al securității.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 17 septembrie 2018.

Judecător
D.G. Severin

Judecător
M. E. Grecu

Judecător
A.F. Secrețeanu

Magistrat-asistent

L.M.Șugar

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA Contencios administrativ și fiscal

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat
în dosarul acestei instanțe Nr. 8110/2015
se legalizează de noi

red./tehnic
4 ex./15.10.2018
jud. fond Ramona Maria Vladu

S-a anulat chitanța/foaia de vărsământ Nr.
Sentința nr. în sumă de lei

GREFIER ȘEF,

